

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

16.1.2012

B7-0006/2012

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

внесено вследствие на въпроси с искане за устен отговор B7-0021/2012, B7-0675/2011 и B7-0676/2011

внесено съгласно член 115, параграф 5 от Правилника за дейността

относно дисбалансите по веригата за снабдяване с хранителни продукти (2011/2904(RSP))

Maria do Céu Patrão Neves, Albert Deß, Esther Herranz García
от името на групата PPE

RE\889253BG.doc

PE479.443v01-00

BG

Единство в многообразието

BG

Резолюция на Европейския парламент относно дисбалансите по веригата за снабдяване с хранителни продукти (2011/2904(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид своята резолюция от 8 юли 2010 г. относно бъдещето на ОСП след 2013 г.¹, своята резолюция от 18 януари 2011 г. относно признаване на селското стопанство за сектор от стратегическо значение за продоволствената сигурност² и своята резолюция от 23 юни 2011 г. относно Общата селскостопанска политика през 2020 г.: подготовка за бъдещите предизвикателства в областта на хранителното снабдяване, природните ресурси и териториалния баланс³,
 - като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „По-добре функционираща верига на предлагането на храни в Европа“ (СОМ (2009) 0591), различните работни документи към него, както и своята резолюция от 7 септември 2010 г. относно справедливи доходи за земеделските стопани: по-добре функционираща верига на предлагането на храни в Европа⁴,
 - като взе предвид решението на Комисията от 30 юли 2010 г. за учредяване на Форум на високо равнище за подобряване на предлагането на храни (2010/С 210/03),
 - като взе предвид окончателните препоръки на Групата на високо равнище по въпросите на конкурентоспособността на селскостопанската и хранително-вкусовата промишленост от 17 март 2009 г. и заключенията на Съвета от 29 март 2010 г. относно подобряване на предлагането на храни в Европа,
 - като взе предвид своята декларация от 19 февруари 2008 г. за разследване и премахване на злоупотребата с покупателна способност от страна на големите супермаркети, осъществяващи дейността си в Европейския съюз⁵, и своята резолюция от 26 март 2009 г. относно цените на хранителните стоки в Европа⁶,
 - като взе предвид член 115, параграф 5 и член 110, параграф 2 от своя правилник,
- А. като има предвид, че съобщението на Комисията, озаглавено „По-добре функционираща верига на предлагането на храни в Европа“ (СОМ (2009) 0591), набелязва сериозни дисбаланси във веригата на предлагането на храни, в т.ч.: злоупотреба с господстваща покупателна способност; несправедливи договорни условия; забавени плащания; едностранна промяна на договорите; ограничен достъп

¹ Приети текстове, P7_TA(2010)0286.

² Приети текстове, P7_TA(2011)0006.

³ Приети текстове, P7_TA(2011)0297.

⁴ Приети текстове, P7_TA(2010)0302.

⁵ Приети текстове, P6-ТА(2008)0054.

⁶ Приети текстове, P6-ТА(2009)0191.

до пазара; липса на информация относно ценообразуването; неравномерно разпределение на маржовете на печалба по цялата верига на предлагането на храни, както и редица проблеми, свързани със засилена концентрация в сектора на търговия на дребно;

- Б. като има предвид, че степента на концентрация на много големите търговци на дребно в Европейския съюз оказва отрицателно въздействие върху производителите и другите доставчици, защото води до засилени дисбаланси между влиянието на договарящите се страни; като има предвид, че се наблюдава прогресивно намаляване на пазарното влияние на селскостопанските производители и аграрната промишленост спрямо влиянието на тези големи групи при определянето на равнището на цените по веригата на стойността – от първичното производство до преработването и до крайния потребител;
 - В. като има предвид, че повишаването на производствените разходи и невъзможността тези разходи да се възстановят по веригата на снабдяването с храни може, в краткосрочен план, да застраши оцеляването на земеделските стопанства и по този начин да отслаби продуктивния потенциал в държавите-членки и да утежни проблема с търговския баланс, равнищата на вноса, нестабилността и зависимостта от външни пазари;
 - Г. като има предвид, че органите по конкуренцията в редица държави-членки установиха, че съществуват четири основни области, където дисбалансите по веригата на снабдяването с храни са особено чувствителни: едностранното налагане на договорни условия; практиките на намаления; глобите и условията за плащане;
 - Д. като има предвид, че подобни практики оказват отрицателно въздействие и върху потребителите, тъй като ниското заплащане на производителите и на други доставчици не води до по-ниски цени за потребителите, а освен това големите търговци на дребно използват алтернативни продукти от трети държави, които подбиват цените на местните производители, което означава, че потребителите купуват стоки, произведени при по-ниски стандарти, особено по отношение на качеството, безопасността на храните и спазването на екологични и трудови стандарти и хуманно отношение към животните, отколкото тези, които се изискват от производителите от ЕС;
1. подчертава, че проблемът с дисбалансите по веригата на снабдяването с храни има ясно европейско измерение, което изисква конкретно европейско решение предвид стратегическото значение на веригата на хранително-вкусовата промишленост за Европейския съюз; припомня, че веригата на предлагането на храни, селското стопанство, хранително-вкусовата промишленост и снабдяването представляват едва 7% от общия брой работни места в ЕС, а стойността им е 1400 млрд евро годишно, което е повече от стойността на всеки друг производствен сектор в ЕС;
 2. призовава Комисията да представи солидно общностно законодателство – без да нарушава правилното функциониране на пазарите – което да направи по-справедливи отношенията между производители, доставчици и дистрибутори на хранителни продукти, и правилно да прилага вече действащите правила, не на последно място защото последните данни от Евростат за доходите от селско

стопанство сочат, че от 2009 г. насам доходите от селско стопанство на равнището на ЕС са спаднали с 11,6%;

3. обръща внимание на извършваната работата във Форума на високо равнище за подобряване на предлагането на храни и неговите четири експертни платформи; съжالياва, че Европейският парламент не е официално включен в работата на Форума, и призовава този въпрос да бъде разгледан спешно, за да се даде възможност за пълно участие на Парламента;
4. настоява държавите-членки да играят активна роля в установяването на консултативни форуми с истинско представителство на действащите лица по веригата на предлагането на храни, за да се насърчава диалог и да се определят насоки за установяване на по-справедливи и по-балансиранни отношения; припомня, че подобни официални консултации допринасят за защитата на производителите и доставчиците и за избягване на ответни мерки от страна на сектора на дистрибуцията;
5. настоява на необходимостта първо да се постигне договореност по ясна, строга и обективна дефиниция за злоупотребяваща и нелоялна практика, включително по-точно определяне на понятията и по-ясно разграничаване, така че те да могат да бъдат подложени на специфично регулиране, надзор и на обективни санкции;
6. предлага следния неизчерпателен списък на практики, за които производителите изразяват загриженост във връзка с функционирането на верига на предлагането на храни:

I) Достъп до търговците на дребно:

- i) авансово плащане за достъп до преговори
- ii) такси за обяви
- iii) такси за участие
- iv) ценообразуване в зависимост от разполагането в магазина
- v) налагане на промоции
- vi) забавено плащане
- vii) ценообразуване
- viii) клауза за най-облагодетелстван клиент

II) Несправедливи договорни условия или едностранна промяна на договорните условия:

- i) едностранни промени и промени със задна дата на условията в договорите
- ii) едностранно нарушаване на договора
- iii) клаузи/такси за ексклузивност
- iv) налагане на „принудително“ финансово участие за частни марки
- v) налагане на стандартни договори
- vi) ответни практики
- vii) договорни споразумения, които не са в писмена форма

- viii) възстановяване на маржове
- ix) неспазване на отстъпки
- x) забавено плащане
- xi) налагане на плащане за преработка/изнасяне на отпадъци
- xii) групово купуване/съвместно договаряне
- xiii) „обърнати“ търгове
- xiv) нереалистични условия за доставка
- xv) налагане на използването на (конкретен) доставчик на опаковъчен материал или на опаковъчен материал
- xvi) налагане на използването на (конкретна) логистична платформа или оператор
- xvii) плащане за покриване на (недоговорени предварително) промоции
- xviii) неспазване на обявена за продукт промоция
- xix) плащане при недостигнати определени равнища на продажби
- xx) налагане на доставчиците на извънредна отстъпка за продажби над определено равнище
- xxi) едностранно оттегляне на продукти от магазини
- xxii) налагане на безусловно връщане на (непродадена) стока
- xxiii) налагане на доставчиците на разходи, свързани със свиването на даден продукт или кражбата на продукти
- xxiv) налагане на доставчиците на необосновани разходи, свързани с оплаквания на потребителите;

7. призовава за установяване на рамка за ефективен контрол на тези практики посредством административни или съдебни средства, система за оценяване и мониторинг, ръководена от държавите-членки и координирана от Европейската комисия, и установяване на възпиращи санкции, прилагани ефективно и своевременно;
8. призовава, във връзка с договорните условия и злоупотребяващите търговски практики, за укрепване на средствата за гарантиране, че сроковете за плащане се спазват, и при необходимост, за прилагане на нови инструменти за свеждане до минимум на времето между доставката и момента, в който доставчиците действително получават плащането; в тази връзка подчертава, че са необходими спешни решения за справяне с недопустимите проблеми, срещани от производителите на нетрайни продукти с кратък срок на годност, тъй като тези продукти се продават бързо в супермаркетите, но на производителите се заплаща след няколко месеца и така те изпитват сериозни трудности по отношение на паричната наличност;
9. отбелязва мерките в проектопредложенията на Комисията за реформа на ОСП, целящи да укрепят позицията на селскостопанските производители във веригата за снабдяване с хранителни продукти чрез подкрепа за организациите на производителите и междубраншовите организации и чрез насърчаване на къси вериги между производители и потребители, като напр. пазари за местна продукция; вярва, че засилването на позициите на селскостопанските производители ще им помогне да получават по-справедлив дял от добавената стойност;

10. посочва, че купуването от други региони или страни на продукти, които са налични по места, понякога е с цел упражняване на принуда, и изисква да бъдат въведени мерки за предотвратяване на подобен „ответен“ внос, който в краткосрочен план води до отслабване на националните, регионалните и местните доставчици на селскостопанска продукция, тъй като те са малки структури, които не могат да оцелеят на силно колебаещи се модели на купуване;
11. призовава, във връзка със собствените марки на търговците на дребно, за въвеждане на инструменти и ново регламентиране, за да се гарантира, че единствено отделни юридически субекти могат да доставят на търговеца на дребно продукта, който ще се продава като негова собствена марка, дори ако доставчиците са част от една и съща търговска група; счита, че търговците на дребно не следва да бъдат в позиция, при която могат да се възползват едновременно от положението си на клиент и на конкурент на своите доставчици;
12. настоява също така в супермаркетите редом със собствените марки на супермаркета да се продават независими марки, така че потребителят да има възможно най-голям избор, и отхвърля нелоялните търговски практики, които отдават предпочитание на собствените марки пред независими марки; призовава за повече прозрачност и справедливост в ценообразуването за собствени и независими марки; настоява за въвеждане на правила, които да предотвратяват паразитното копиране на независими марки от големите търговци на дребно с цел създаване на техни собствени марки;
13. призовава за промени в съществуващото законодателство на ЕС във връзка с конкуренцията, така че в по-голяма степен да се вземат предвид отрицателните ефекти от вертикалната концентрация върху цялата верига за снабдяване с хранителни продукти, вместо тясно фокусиране върху относителното положение на различните дружества на пазара;
14. призовава за осъществяване на пилотния проект за създаване на Европейска обсерватория на цените и маржовете на земеделските продукти, която, предвид нестабилността на цените в последните години, ще бъде важен инструмент за подобряване на прозрачността във веригата за снабдяване с хранителни продукти;
15. призовава Комисията да координира по-добре работата на различните си служби, така че да може да играе по-ефективна роля в мониторинга на цените по цялата верига и в мониторинга на динамиката на пазара на дребно и съответните пазарни дялове на територията на ЕС; призовава да бъде учреден независим омбудсман за търговията с храни, който да осъществява връзка със съответните органи, отговарящи за търговията и конкуренцията, и с националните омбудсмани за търговията с храни във всяка държава-членка, за да координира и обменя информация; също така счита, че Европейският омбудсман и различните национални омбудсмани следва да отговарят за гарантиране на спазването на относимото действащо законодателство и да отправят препоръки за своевременни и подходящи санкции;
16. настоява при откриването на злоупотреби да се прилага система от санкции, които да са пропорционални на финансовата и търговската щета, понесена от действащите

лица от веригата за снабдяване с хранителни продукти, и които да се прилагат достатъчно бързо, за да се гарантира тяхната възпираща сила;

17. счита, че за справяне с дисбалансите във веригата за снабдяване с хранителни продукти решението включва нова рамка, комбинираща регулиране, промени в законите относно конкуренцията и повече хоризонтално законодателство, в съчетание със съществуващи и нови доброволни споразумения за саморегулиране; настоява държавите-членки да насърчават развитието на най-добри практики и/или кодекси на поведение в партньорство със всички заинтересовани лица, включващи производители, промишленост, доставчици, търговци на дребно и представители на потребителите, и използвайки максимално съществуващите взаимодействия;
18. счита, че една информационна кампания в целия ЕС, осведомяваща селскостопанските производители за техните договорни права и за най-разпространените незаконни, нелоялни и злоупотребяващи договорни и търговски практики, следва да бъде приоритет;
19. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.